

POD | Maatschappelijke Integratie
SPP | Intégration Sociale

Gebruik van de elektronische handtekening en de elektronische identiteitskaart

in het kader van de uitwisseling van officiële stukken tussen de OCMW's en de POD Maatschappelijke Integratie

Inleiding

In het kader van het administratieve beheer van onze dossiers moeten we nog een aantal documenten uitwisselen.

Een deel van deze uitwisselingen gebeurt nu onder de vorm van mails maar wij geven, wanneer het gaat om documenten met een officieel karakter, nog de voorkeur aan brieven per post of per fax – in geval van hoogdringendheid of indien de termijn nadert.

Wij nemen over het algemeen in aanmerking dat de papieren post of, desnoods, de fax het officiële karakter van de overdracht waarborgen.

De nieuwe informatie- en communicatietechnologieën maken nu een dematerialisatie mogelijk van de documenten en ze via elektronische weg te bezorgen en, dankzij de elektronische handtekening, dezelfde waarborg te geven aan het officiële karakter van de mededeling.

Als federale overheid moeten wij initiatieven nemen die onze werking verbeteren en meer in het bijzonder de dienst die wij leveren aan de OCMW's, zodat wij samen onze taken beter kunnen vervullen.

Bezield met dit voornemen en erop uit om te gebruik te maken van de gelegenheden die de nieuwe technologieën ons bieden, lanceren wij nu dit project voor het gebruik van de elektronische identiteitskaart.

Inhoudtafel

1	Waarom de elektronische handtekening en de elektronische identiteitskaart gebruiken?	3
1.1	Het gebruik van de elektronische identiteitskaart betekent dus een verbetering van onze werking.....	3
1.2	De juridische garantie	3
1.3	Wat betekent de elektronische handtekening vanuit wettelijk standpunt?.....	4
1.4	Waarom de elektronische identiteitskaart als handtekening middel kiezen?.....	4
1.5	Over welke documenten gaat het:.....	5
2	Welke technische voorwaarden zijn nodig?	6
2.1	Jullie moeten beschikken over een elektronische identiteitskaart (en over haar PIN code)	6
2.2	Jullie moeten beschikken over een kaartlezer	6
2.3	De computer	6
2.3.1	Materiële configuratie	6
2.3.2	Softwareconfiguratie	6
2.3.3	Installatie van de eID-kaart op uw computer:.....	7
3	Hoe werkt dit in de praktijk:	8
3.1.1	Van de POD Maatschappelijke Integratie naar het OCMW:	8
3.1.2	Van het OCMW naar de POD	8
4	Met wie contact opnemen:.....	9
5	Timing van de uitvoering van deze maatregel	9
6	Nuttige sites:	9

1 Waarom de elektronische handtekening en de elektronische identiteitskaart gebruiken?

1.1 *Het gebruik van de elektronische identiteitskaart betekent dus een verbetering van onze werking*

De inzet hiervan is:

- De snelheid van de uitwisselingen verhogen: dit betekent een verkorting van de procedures en de overdracht van de beslissingen, hetzij, en tenslotte, een vermindering van de wachttijden voor jullie klanten
- Geen afhankelijkheid van overuren – postdiensten bijvoorbeeld
- Een besparing op de werklast: de informaticabestanden – alle brieven worden nu op pc gemaakt – moeten niet meer worden afgedrukt, in omslagen gestoken, gefrankeerd, enz.
- Een financiële besparing: geen drukkosten, verzendkosten meer: postzegels, omslagen, tenlasteneming, enz.
- Een sprong vooruit in de administratieve vereenvoudiging die de federale overheid wil
- Een vooruitzicht op duurzame ontwikkeling: de dematerialisatie van documenten is een belangrijke inzet van de duurzame ontwikkeling in de administratieve processen.
- Een vooruitgang in de administratieve vereenvoudiging die de federale overheid wil

De dematerialisatie betekent dus een verbetering van onze werking en van de aangeboden dienst. Deze voordelen gelden voor alle betrokken partijen: zowel voor ons, de federale administratie, als voor jullie, de OCMW's, en zeker voor jullie directe klanten, de uitkeringsgerechtigden ...

1.2 ***De juridische garantie***

De dematerialisatie van de documenten levert grote voordelen op, maar laat de partijen ook een juridisch risico lopen:

Hoe zeker zijn we dat het document authentiek en integer is, dit wil zeggen

- Dat het wel degelijk komt van de persoon die bevoegd is om het uit te geven,
- Dat het niet werd gewijzigd en exact weergeeft wat de auteur ervan heeft willen overbrengen?

Twee juridische voorwaarden zijn dus essentieel voor de overdracht van officiële documenten:

- De **Echtheid**: het document komt van een geïdentificeerd en bevoegd persoon;
- De **Volledigheid**: het document werd niet gewijzigd tijdens de overdracht.

Om deze waarborgen te bieden, moeten wij gebruik maken van de elektronische handtekening.

De elektronische handtekening is dus een informaticamiddel om

- de identiteit van de auteur van het document te controleren
- zich ervan te vergewissen dat de inhoud niet werd gewijzigd.

1.3 Wat betekent de elektronische handtekening vanuit wettelijk standpunt?

Volgens de wet van 9 juli 2001, genaamd “Wet op de elektronische handtekening” en de Europese richtlijn 1999/93/CE is de elektronische handtekening juridisch gelijk aan de klassieke handtekening, wanneer het certificaat uitgaat van een erkende certificeringsoverheid.

Wanneer aan deze voorwaarde is voldaan, wordt de elektronische handtekening een waarborg op authenticiteit en integraliteit van het ondertekende document.

Dit is wel het geval bij het certificaat in de chip van de Belgische elektronische identiteitskaart.

De rechtsbronnen:

- De Europese Richtlijn 1999/93/CE
- De Belgische wet van 9 juli 2001:

§ 4. Onverminderd de artikelen 1323 en volgende van het Burgerlijk Wetboek wordt een geavanceerde elektronische handtekening, gerealiseerd op basis van een gekwalificeerd certificaat en aangemaakt door een veilig middel voor het aanmaken van een elektronische handtekening, geassimileerd met een handgeschreven handtekening ongeacht of deze handtekening gerealiseerd wordt door een natuurlijke dan wel door een rechtspersoon.

Er moet opgemerkt worden dat de elektronische handtekening, in tegenstelling tot de aangetekende zending, de verzenddatum van het document niet waarborgt: in dat geval geeft de elektronische omslag van de boodschap de verzenddatum aan.

1.4 Waarom de elektronische identiteitskaart als handtekening middel kiezen?

Als federale entiteit mogen wij, van alle bestaande certificatiesystemen, datgene gebruiken dat de federale overheid ons aanbiedt: de handtekening door de elektronische identiteitskaart. Deze keuze werd ons opgelegd:

- De systematische verdeling van de elektronische identiteitskaart betekent een zeer grote verspreiding ervan en dus de veralgemeende beschikbaarheid van deze kaart;
- Het certificaat in haar elektronische chip ingezet heeft de waarborg van de Staat.
- Het gebruik ervan kost niets: geen inschrijvingskosten bij een extern attesterend organisme, noch voor de kosten van deze inschrijving en deze dienst, noch om gebruik te maken van de uitvoeringssoftware van de eID: deze zijn gratis beschikbaar.
- Als federale overheid moeten wij de verspreiding en het gebruik ervan aanmoedigen in de administratieve handelingen: *“De invoering van de elektronische identiteitskaart maakt deel uit van de verwezenlijking van **e-government** die samengaat met de administratieve vereenvoudiging en de modernisering van de federale openbare diensten. Deze hervormingen hebben tot doel om de administratie zo goed mogelijk ten dienste te stellen van de burger. De rechtvaardiging van de invoering van de elektronische identiteitskaart bestaat in het*

bijzonder uit de **beveiliging van de identificatie van de personen in het kader van de elektronische communicatie.**” Zie de site van het Rijksregister naar aanleiding van de elektronische identiteitskaart : <http://www.ibz.rrn.fgov.be> ..

1.5 Over welke documenten gaat het:

Het gaat hier om alle documenten die moeten worden uitgewisseld tussen de OCMW's en de POD Maatschappelijke Integratie die een **officieel karakter** hebben en die, hierdoor, een handtekening van de overheid nodig hebben:

Voorbeeld: de vragen en antwoorden in het kader van bevoegdheidsconflicten ...

Voor deze documenten is het nodig om het bewijs te leveren dat zij wel afkomstig zijn van een (of meerdere) geïdentificeerd(e) en bevoegd(e) perso(o)n(en) en dat de inhoud niet werd gewijzigd tijdens de overdracht ervan.

De omzendbrieven, daarentegen, zullen jullie blijven ontvangen per gewone e-mail onder de vorm van pdf-bestanden zonder elektronische handtekening en zij zullen, zoals nu, onder deze vorm toegankelijk zijn op onze website.

2 Welke technische voorwaarden zijn nodig?

2.1 Jullie moeten beschikken over een elektronische identiteitskaart (en over haar PIN code)

De elektronische identiteitskaart wordt voortaan ruim verspreid onder de bevolking: in 2009 zullen alle burgers er een hebben.

De elektronische chip bevat, behalve de identificatiegegevens, een **authenticatiecertificaat** dat het mogelijk maakt om de identiteit van de houder te bevestigen wanneer die zijn eID in de kaartlezer invoert en een **handtekeningcertificaat** dat het mogelijk maakt om een elektronische handtekening te zetten op een elektronisch document of brief.

Dankzij dit certificaat kan een eigenaar van een elektronische kaart zich op afstand voor echt verklaren via Internet of een wettelijke elektronische handtekening creëren.

Hiervoor moet men, bovenop de identiteitskaart zelf, beschikken over een PIN code die jullie zal bezorgd worden bij de overhandiging van uw eID-kaart op het gemeentehuis.

2.2 Jullie moeten beschikken over een kaartlezer

Jullie hebben een speciale kaartlezer nodig die het mogelijk maakt om de Belgische elektronische identiteitskaart te lezen. Er bestaan verschillende modellen waarvan de lijst zich bevindt op de site www.cardreaders.be.

Het kan gaan om een apart apparaat, aan de computer gekoppeld door een USB-poort of de lezer kan eveneens geïntegreerd zijn in een accessoire, zoals het toetsenbord van uw computer, of nog rechtstreeks beschikbaar in uw draagbare computer.

Hoe deze lezer aanschaffen? Een aantal lezers van chips werden gratis verdeeld door de gemeentelijke of regionale administratie. De kostprijs bij een privé-leverancier is zeer laag: ongeveer 20 € als startprijs.

2.3 De computer

2.3.1 Materiële configuratie

Jullie hebben natuurlijk een computer nodig met minimaal:

- een internetverbinding van het type ADSL – voor de inschrijving van uw certificaten en daarna voor de overdracht van de documenten.
- Een vrije **USB-poort** voor de lezer – indien nodig – en, voor de rest, voldoen de meeste computers aan de minimale vereisten, behalve bij enkele kleine OCMW's: onze veiligheidsadviseur heeft dit gecontroleerd en bevestigd.

2.3.2 Softwareconfiguratie

- Jullie moeten ook over een besturingssysteem beschikken dat bepaalde functionaliteiten aanbiedt, hetzij:
 - WINDOWS 98, Windows Millennium Edition, Windows XP en hoger
 - LINUX 2.4 en 2.6 .
 - Mac OS 10.
- Om een mail te versturen of te ontvangen met een ondertekend bestand, moeten jullie ook een elektronische mailbox hebben:

- Voor WINDOWS: OUTLOOK. Om elektronisch ondertekende documenten te versturen – maar OUTLOOK v2.2 om de mails te ondertekenen.
- een tekstverwerker nodig die de documenten kan omzetten waarmee de documenten kunnen worden ondertekend:
 - Microsoft Office: vanaf versie 2000.
 - Open Office versie 2.0.
 - Acrobat Reader.

Om over bijgewerkte en geconfigureerde software te beschikken voor het gebruik van numerieke certificaten, raadpleeg

http://eid.belgium.be/nl/Links_en_downloads/Handleidingen_voor_softwareupdates/index.jsp .

2.3.3 Installatie van de eID-kaart op uw computer:

Met deze software moet de leessoftware van de kaart nog geladen worden: die is te vinden op de site van de federale overheid

U moet nog de kaartlezer en de eID-software nog laden, zodat uw computer de elektronische identiteitskaart erkent en de mogelijkheden ervan kan gebruiken:

- Sluit de kaartlezer op uw computer aan.
- Installeer het **stuurprogramma van de kaartlezer**, geleverd samen met de kaartlezer - of download het van internet.
- Download en installeer de **eID-software** van de site http://www.belgium.be/zip/eid_datacapture_nl.html .

Als de installatie van de software voltooid is, moeten de **certificaten** op uw elektronische identiteitskaart enkel nog geregistreerd worden.

- Start uw computer opnieuw op als alle handelingen beëindigd zijn.

3 Hoe werkt dit in de praktijk:

De elektronische handtekening kan toegevoegd worden:

- Aan de mail zelf: Outlook maakt het mogelijk om de te verzenden mail te ondertekenen
- In het document: minstens in MS WORD of in OPEN OFFICE is het mogelijk om een elektronische handtekening te plaatsen.

Wij hebben voor deze laatste oplossing gekozen, die het eenvoudigste uit te voeren is.

3.1.1 Van de POD Maatschappelijke Integratie naar het OCMW:

- Het document opgemaakt door de administratie wordt elektronisch ondertekend door de bevoegde ambtenaar: het gaat om een lid van ons Directiecomité, ofwel de Voorzitter van onze POD Maatschappelijke Integratie, of een van onze directeurs-generaal.

- Het ondertekende document wordt **per mail verstuurd** als attached file (aangehecht bestand) naar een officieel emailadres van het OCMW: het gaat om een mailbox overeengekomen tussen de federale administratie en het OCMW.

Een lijst van deze adressen zal ter beschikking gesteld worden op de site van de POD Maatschappelijke Integratie. Elk OCMW zal kunnen vragen of de nodige wijzigingen worden aangebracht om deze lijst up to date te houden.

- Bij het openen van het document zullen jullie ingelicht worden dat het document werd ondertekend en jullie zullen de handtekening vinden als bijlage, onder de vorm van een rode punt onderaan (versie MS Word): door op de rode punt te klikken, zullen jullie de identiteit van de aanvrager kunnen te weten komen.

Hiervoor is het niet nodig dat de eID-software geïnstalleerd is.

Bewaar het document onder haar ondertekende vorm zonder het te wijzigen: de "handtekening" in het document blijft leesbaar. Als jullie de tekst wijzigen, verdwijnt zij automatisch.

3.1.2 Van het OCMW naar de POD

- Het document dat jullie willen ondertekenen wordt opgesteld via een tekstverwerkingsprogramma MS WORD 2003 of Open Office v.2.
- Het wordt ondertekend door de bevoegde persoon: de voorzitter, de secretaris van het OCMW, ...¹ door gebruik van de handtekeningfuncties van de tekstverwerker:

De betrokken persoon sluit zijn kaartlezer aan en voert zijn elektronische identiteitskaart in. Hij opent het document en kiest de optie ondertekenen; hij kiest het **handtekeningcertificaat** en daarna "ondertekent" hij het document door zijn PIN-code in te geven.

Het document kan verschillende malen ondertekend worden als er meerdere handtekeningen toegelaten zijn.

- Het ondertekende document wordt per mail naar de mailbox van de POD Maatschappelijke Integratie verstuurd: de documenten worden verstuurd naar onze algemene mailbox: vraag@mi-is.be.

¹ Een tweede persoon mag het document eveneens ondertekenen.

4 Met wie contact opnemen:

Neem contact op met onze Frontdesk op

 vraag@mi-is.be

 02/508.85.85

 02/508.86.10

5 Timing van de uitvoering van deze maatregel

1. *In de loop van mei 2008:*

- De POD toont op haar website de lijst van de e-mailadressen van de OCMW's en geeft de mogelijkheid om deze adressen te wijzigen.

2. *Vanaf 1 juni:*

- De POD verstuurt de officiële documenten voortaan per mail met elektronische handtekening.
- Vanaf die datum kunnen alle OCMW's hun documenten versturen onder digitaal formaat met elektronische handtekening.

3. *Vanaf 1 januari 2009:*

- De POD MI zal enkel nog officiële documenten per mail versturen en zal geen andere documenten meer aanvaarden dan digitaal ondertekende documenten verstuurd per elektronische post.

6 Nuttige sites:

Enkele te kennen / te gebruiken sites:

Algemene sites:

- <http://eid.belgium.be>
- <http://www.belgium.be/eportal/application>
- <http://www.ibz.rrn.fgov.be/index.php?id=561&L=1>

Erkende kaartlezers:

- <http://www.cardreaders.be>
- http://www.eid-shop.be/language_select/

Om een WORD document onder te tekenen :

- <http://www.microsoft.com/belux/nl/office/eid/word.aspx>

Om een Open Office document onder te tekenen :

- http://eid.belgium.be/nl/binaries/eID-NL-OpenOffice_Windows_tcm147-9783.pdf

Hoe werkt het (site van het Brusselse Gewest):

- <http://www.cirb.irisnet.be/site/nl/eid/index.htm>